

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8To/30/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7216010453
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Mitterpáková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7216010453.5

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Mitterpákovej, sudcov JUDr. Martina Michalanského a JUDr. Karola Kučeru v trestnej veci proti obžalovanému Y. X. a spol. pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., o odvolaní obžalovaných a prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Košice II sp. zn. 5T/34/2016 zo dňa 17. 10. 2018 na verejnom zasadnutí konanom v Košiciach dňa 2. marca 2020 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. z a m i e t a odvolanie obžalovaného Y. X., obžalovanej N. X. a odvolanie okresného prokurátora.

odôvodnenie:

Okresný súd Košice II napadnutým rozsudkom sp. zn. 5T/34/2016 zo dňa 17. 10. 2018 uznal obžalovaných Y. X. a N. X. vinnými zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

v Košiciach v byte na ulici Y. č. XXXX/XX od presne nezistenej doby až do 08.04.2015 spôsobovali fyzické a psychické utrpenie svojej dcére mal. P. B., nar. XX.XX.XXXX tým, že obžalovaný Y. X. ju pravidelne fyzicky napádal tak, že ju udieral päťami do hlavy a kopal nohami po celom tele, spôsobujúc jej modriny po tele a psychicky týral s obžalovanou N. X. tým, že ju zatvárali v byte, nedovoľovali jej vychádzať von, okrem dochádzky do školy, vulgárne jej nadávali a obžalovaná N. X. poškodenú dňa 07.04.2015 vyhodila z bytu so slovami „vypadni odtiaľ, zmizni mi z očí, nech ťa tu už nevidím“, čím takto mal. P. B. ohrozovali na jej fyzickom a psychickom zdraví, čo bolo potvrdené aj znaleckým skúmaním, že trpí posttraumatickou stresovou poruchou podľa Medzinárodnej klasifikácie chorôb.

Súd im za to uložil podľa § 208 ods. 1 Trestného zákona trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov a podľa § 51 ods. 1, ods. 2, § 49 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona výkon trestu odňatia slobody podmiennečne odložil na skúšobnú dobu v trvaní 4 rokov a zároveň uložil probačný dohľad nad správaním obžalovaných v skúšobnej dobe.

Podľa § 51 ods. 2, ods. 4 písm. i/ Trestného zákona uložil obžalovaným povinnosť podrobiť sa psychoterapii alebo zúčastniť sa na psychologickom poradenstve v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia.

Proti tomuto rozsudku zahlásili odvolanie prokurátor okresnej prokuratúry, aj obaja obžalovaní priamo do zápisnice o hlavnom pojednávaní, ktoré aj následne písomne odôvodnili.

Prokurátor okresnej prokuratúry namietal, že okresný súd kvalifikoval konanie obžalovaných len ako zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a nie aj podľa odseku 2 písm. d/ Tr. zák., ako ho pôvodne žaloval. Zároveň okresnému súdu vytýka, že vypustil obdobie skutku uvedené v obžalobnom návrhu od presne nezistenej doby roku 2012 až do 8.4.2015 a toto obdobie

ustálil od presne nezistenej doby až do 8.4.2015. V tejto súvislosti poukázal na výpoveď svedkyne - poškodenej zo dňa 9.4.2015, že rodičia jej ubližujú dlhší čas psychicky a aj fyzicky, približne dva až tri roky. V tomto kontexte poukázal na znalecké posudky znalcov z odvetvia psychiatria, z ktorých je zrejmé, že maloletá poškodená bola vystavovaná minimálne po dobu dvoch rokov opakovane fyzickému a psychickému týraniu zo strany biologických rodičov, následne ďalších 6 mesiacov sa u poškodenej plne rozvinuli známky posttraumatickej stresovej poruchy. Podľa jeho názoru okresný súd nezohľadnil všetky znaky žalovaného konania. Dal do pozornosti, že zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. d/ Tr. zák. sa dopustí ten, kto týra blízku osobu alebo osobu, ktorá je v jeho starostlivosti alebo výchove, spôsobujúc jej fyzické utrpenie alebo psychické utrpenie jednotlivými formami konania opísanými v citovanej skutkovej podstate, pričom sa protiprávneho konania dopúšťa po dlhší čas. V zmysle ustálenej súdnej praxe sa za dlhší čas pri trestnom čine týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 Tr. zák. považuje obdobie najmenej 10 mesiacov (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Tdo 69/2013). Obaja obžalovaní konali vo forme priameho úmyslu a zároveň poškodenej spôsobili svojim dlhodobým konaním závažný následok spočívajúci v telesných a duševných bolestiach, ktoré ovplyvnili jej obvyklý spôsob života a zanechali psychické následky. Takto porušili záujem štátu na ochrane blízkych osôb pred domácim násilím.

Z uvedených dôvodov navrhol, aby krajský súd zrušil rozsudok a vrátil vec okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie.

Proti tomuto rozsudku podali odvolanie aj obžalovaní prostredníctvom svojho obhajcu. Namietali, že ich súd uznal za vinných, aj keď nemali v úmysle dcéru týrať, len ju vychovávať a usmerňovať, aby si nezbabrala život. Uvedli, že nebola ničím objektivizovaná výpoveď poškodenej, že ju mali pravidelne fyzicky a psychicky týrať. Jej znovuvypočutie navrhovali aj z toho dôvodu, že na hlavnom pojednávaní dňa 10.6.2016 jednoznačne uviedla, že nebola týraná, len napomínaná a na podanie trestného oznámenia bola navedená osobami, ktoré na ňu mali značný vplyv. Obdobné vyjadrenie obsahovalo aj jej písomné vyjadrenie, ktoré adresovala súdu v priebehu konania. Navrhujú znovu vypočuť poškodenú, ktorá je aktuálne už dospelá, býva so svojim priateľom, teda nemajú možnosť ovplyvňovať ju. Dodali, že majú dobrý vzťah a sú toho názoru, že ak by bolo pravdou všetko to, čo je uvedené v obžalobe, ich vzťahy by v súčasnosti neboli dobré. Na podporu svojich tvrdení doložili niektoré listy P. z liečebne v Hrani. Namietali, že usvedčujúce výpovede svedkov boli len sprostredkované a ničím nepodložené. To, či skutočne boli podliatiny na tele poškodenej spôsobené práve ich konaním, tiež nebolo ničím preukázané. Dodali, že ani školská psychologička Dr. Gálová, ani ošetrujúca lekárka poškodenej MUDr. Poledníková si nikdy nevšimli známky týrania. Vyjadrili názor, že aj deti musia mať nejaké povinnosti a ak ich nesplnia, musí za to byť nejaká sankcia. Aj samotná poškodená potvrdila, že nepočúvala a robila naprieky, neplnila si povinnosti, za to mala určité sankcie, ale nebola týraná. Niekedy si deti vysvetľujú usmernenia rodičov ako týranie, aj keď tomu tak v skutočnosti nie je. Poškodená si vyberá, čo jej osobne vyhovuje, dokonca nemala problém prísť a vypovedať na pojednávaní vo veci určenia výživného a tam netrpela žiadnymi problémami vypovedať pred nimi. Namietali, že ich súd uznal za vinných z dlhodobého týrania poškodenej, aj keď nebolo náležité objasnené, na podklade akých skutočností prokurátorka dospela k záveru, že k týraniu malo dôjsť už od presne nezistenej doby roku 2012.

V doplnení odvolania vzniesli námietku zaujatosti voči JUDr. Daniele Blažovskej, pretože ich proces posudzovala jednostranne a neobjektívne z toho dôvodu, že sú Svedkovia Jehovovi. Sudkyňa voči nim nepredložila žiadny priamy dôkaz a opierala sa len o usvedčujúce znalecké posudky. Podotkli, že poškodená má sklony k sebapoškodzovaniu, čo aj využila vo svoj prospech a spôsobila si zranenia na tvári až po incidente zo dňa 5.4.2017. Podľa svedkov J. a I., ktorí k nim prišli na návštevu dňa 7.4.2017, poškodená nemala na tvári žiadne zranenia. Poukázali na to, že poškodená si na sociálnych sieťach zverejňovala svoje nahé fotky zo žalovaného obdobia a nemala na nich žiadne známky po týraní. Podali námietku aj voči znaleckému posudku PhDr. Kitkovej, pretože uskutočnila ich vyšetrenie v nevhodnej dobe, keď sa zároveň podrobovali výsluchom a zomrela matka obžalovanej. Výpovede svedka P. a jeho matky sú účelové, pretože ide o pomstu za to, že tento svedok je poškodeným v inom konaní, kde bol napadnutý synovcom obžalovanej. K skutku došlo pritom dňa 5.3.2015, t.j. mesiac predtým, ako podala poškodená trestné oznámenie. Aj svedkyňa T. X. vypovedala účelovo, pretože sa nezmierila s tým, že si jej syn (v tomto konaní obžalovaný) vzal za ženu rozvedenú Svedkyňu Jehovovu s dvomi deťmi. Dňa 28.4.2016 poškodená dovŕšila 18 rokov a tým bola prepustená z Psychiatrickej liečebne v Hrani. Počas liečby s ňou komunikovali, navštevovali ju. Potom ako sa vrátila domov, prejavila sa jej dvojtvárnosť. Dňa

27.5.2016 keď boli pozvaní na spoločenskú udalosť súhlasila, že sa postará o mladšieho súrodenca, avšak akonáhle vytiahli päty z domu, začala zvolávať partiu s pochybnou minulosťou na žúrku, kde sa pil alkohol, fajčila marihuana a celá záležitosť skončila na polícii, pretože niekto im ukradol dva notebooky. Poškodená sa im vyhrážala, že keď jej za toto správanie dajú trest, pôjde ich udať na políciu za obmedzovanie, čiže sa stali otrokmi vlastnej neposlušnej, rebelujúcej dcéry.

Z uvedených dôvodov navrhli, aby krajský súd zrušil napadnutý rozsudok a oslobodil ich spod obžaloby prokurátora.

Na verejnom zasadnutí krajského súdu obžalovaní zotrvali na podanom odvolaní a navrhli, aby krajský súd zrušil napadnutý rozsudok a oslobodil ich spod obžaloby, alternatívne, aby vec vrátil okresnému súdu na nové konanie a rozhodnutie. Namietali, že okresný súd nevypočul poškodenú, aj keď má už 22 rokov a že dostatočne nezohľadnil výpovede Dr. Gállovej a Dr. Poledníkovej, ktoré si na tele poškodenej nevyšli stopy po násilí.

Obžalovaný X. zdôraznil, že známky po násilí u poškodenej nebolo vidieť ani na nahej fotke, ktorú zverejnila asi mesiac pred skutkom.

Obžalovaná X. uviedla, že má rovnako rada všetky svoje 4 deti a je jej veľmi smutno, čo sa za posledných 5 rokov deje. Je nevinná a svojej dcére by nikdy neublížila.

Prokurátor krajskej prokuratúry sa v celom rozsahu priklonil k odvolaniu prokurátora okresnej prokuratúry a navrhol rozhodnúť v zmysle jeho intencií. Odvolanie ožalovaných navrhol zamietnuť ako nedôvodné.

Zástupca úradu práce, sociálnych vecí a rodiny sa priklonil k návrhu prokurátora.

Na podklade takto podaných odvolaní odvolací súd v zmysle ustanovenia § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolatelia podali odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a zistil, že odvolanie obžalovaných a prokurátora nie je dôvodné.

Z obsahu spisu je zrejmé, že krajský súd už v predmetnej veci konal, keď uznesením sp. zn. 8To/38/2018 zo dňa 6. 6. 2018 zrušil odsudzujúci rozsudok okresného súdu, a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pretože sa nevysporiadal s významnými okolnosťami prípadu, najmä s tými, ktoré svedčili v prospech obžalovaných, svoje rozhodnutie v podstatných častiach náležite neodôvodnil. V novom konaní malo byť povinnosťou okresného súdu vysporiadať sa s kvalifikačným znakom žalovaného trestného činu, za tým účelom zopakovať, resp. doplniť dokazovanie v potrebnom rozsahu, zistenia dôkladne vyhodnotiť samostatne, ale aj v kontexte s výpoveďami vyššie spomenutých svedkýň, ako aj listov, ktoré predložila obhajoba v odvolacom konaní, na novom pojednávaní sa vysporiadať s návrhom na znovuvypočutie poškodenej so zreteľom na uplynutie dlhšieho času od posledného hlavného pojednávania a nové okolnosti týkajúce sa ich aktuálneho usporiadania a vzťahov v rodine, ktoré sa mali podľa tvrdení obžalovaných upraviť a môžu ovplyvniť posudzovanie žalovaného zločinu.

Z obsahu napadnutého rozsudku je zrejmé, že okresný súd po vrátení veci nariadil vo veci hlavné pojednávanie, vypočul svedkyňu H. U., L. U., I. J., odmietol návrh na doplnenie dokazovania o výsluch svedkyne - poškodenej P. X., a prečítal listy poškodenej na č.l. 859-867. Z obsahu napadnutého rozsudku je zrejmé, že okresný súd pri rozhodovaní vychádzal z výpovedí obžalovaných, z výpovedí poškodenej, vtedy ešte mal. P. X., svedkyne L. J. P. - pracovníčky úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, T. X. - matky obžalovaného, J. P., Y. K., svedkyne T. T. L., L. O. R., H. U., I. J., mal. Y. X., Z. I. - brata obžalovanej, L. U. - zaťa obžalovaných, mal. T. P., mal. I. T., X. U., N. P., L. T., H. V., W. U., G. V. H., T. Y. X., T. H. R., L. Q. J., zo znaleckého posudku z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria znalcov JUDr. MUDr. Jána Uhrina a MUDr. Kataríny Ackermannovej, z ich výpovedí, zo znaleckých posudov a výpovedí znalkyne PhDr. Evy Sklenárovej, zo znaleckého posudku z odboru psychológia PhDr. Evy Kítrovej a z jej výpovedí, zo znaleckého posudku z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie chirurgia - traumatológia MUDr. Ľuboša Tomčovčíka, PhD., zo zápisnice o prehliadke tela poškodenej, z vyšetrenia poškodenej na Klinike úrazovej chirurgie v Košiciach, z prepúšťacích správ po opakovaných hospitalizáciách poškodenej, z uznesenia Okresného súdu Košice I sp. zn. 21P 69/2015 o zverení

maloletej P. do náhradnej osobnej starostlivosti T. X. (na jej návrh), zo záznamu Okresnej prokuratúry Trebišov, z fotografií zachytávajúcich krst poškodenej, rodinné dovolenky a výlety obžalovaných, poškodenej a ich mal. syna, na poklade ktorých dospel k záveru, že skutok sa stal, je trestným činom a spáchali ho obžalovaní. Okresný súd odmietol návrh obhajoby na opätovný výsluch poškodenej a v tejto súvislosti sa riadil odporúčaniami znalcov nevystaviť poškodenú opakovanej psychickej záťaži, ktorú by pre ňu znamenal výsluch pred súdom. Tento by s najväčšou pravdepodobnosťou viedol k zhoršeniu jej zdravotného stavu. Okresný súd poukázal na to, že už raz došlo po výsluchu poškodenej na hlavnom pojednávaní k jej suicidálnemu pokusu. Na druhej strane okresný súd vyhovel návrhu obhajoby a predvolal po zrušení veci troch svedkov, a prečítal listiny, ktoré predložili v odvolacom konaní. Tieto vo svojom súhrne v spojitosti s už doposiaľ vykonanými dôkazmi vyhodnotil čiastočne v prospech obžalovaných, keď upravil skutok v časovom vymedzení protiprávneho konania obžalovaných, pretože nedospel k jednoznačnému a nepochybnému záveru, že obžalovaní týrali poškodenú od presne nezistenej doby roku 2012. V dôsledku tejto úpravy okresný súd právne kvalifikoval konanie obžalovaných ako zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. Okresný súd neveril obhajobe obžalovaných, že svoju dcéru netýrali, nakoľko bola vyvrátená celým radom dôkazov, a to výpoveďou poškodenej z prípravného konania, znaleckými posudkami z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, z odboru psychológia v nadväznosti na výpovede znalcov z hlavných pojednávaní, výpoveďami zástupkyne opatrovníka poškodenej, svedkov J. P., mal. T. P., T. X. a inými, ako aj listinnými dôkazmi. V prospech obžalovaných vyznievajú výpovede svedkov H. U., I. J. a L. U., blízkych príbuzných obžalovaných, ktoré súd vyhodnotil ako účelové, pričom tieto nenarušili jeho presvedčenie o vine obžalovaných z nasledujúcich dôvodov. Poškodená usvedčovala oboch rodičov - obžalovaných v prípravnom konaní z týrania, keď ju mal obžalovaný približne dvakrát do mesiaca biť rukami, niekedy zovretou päťou po hlave, po nohách a po chrbte. Keď nesúhlasil s jej názorom kričal na ňu, potom ju začal biť, stiahol na zem a kopal do nej. Matka ju tiež bila, pri jednom údere päťou do hlavy si rozbila nos o kuchynskú linku, tiež ju škrtila, nadávala jej, že je kurva a suka. Popísala udalosť zo dňa 5.4.2015, kedy obžalovaný zbil aj T. P., tiež ako ju matka dňa 7.4.2015 vyhodila z bytu, ako sa chcela zapáčiť rodičom a preto sa dala pokrstiť za Svedkyňu Jehovovu, ako ju rodičia obmedzovali v kontakte s rovesníkmi v pohybe, ako to celé doma nevládala a opakovane sa pokúsila o samovraždu. Pokiaľ poškodená zmenila na hlavnom pojednávaní svoju výpoveď z prípravného konania, znalkyňa MUDr. Ackermannová dostatočne a logicky vysvetlila, prečo poškodená inak hodnotila situácie zo žalovaného obdobia v prípravnom konaní a na hlavnom pojednávaní. Takáto prezentácia, kedy sa poškodená začala sebaobviňovať je podľa znalkyne jedným z typických symptómov posttraumatickej stresovej poruchy, kedy má jedinec ambivalentný postoj, t.j. sám seba vidí ako vinníka. Dodala, že ak by išlo len o prísnu výchovu dieťaťa, udržiavali by sa určité hranice, akceptovali práva dieťaťa a jeho vývoj by prebiehal normálne. U poškodenej neprebíhal vývoj štandardne, o čom svedčia rôzne psychické dekompenzácie, ktoré sa epizodicky objavujú. Znalkyňa zdôraznila, že opakované sebevražedné pokusy patria medzi morbidné príznaky posttraumatickej stresovej poruchy, ktorá bola u poškodenej konštatovaná ešte v júni 2015. Tieto pokusy boli navyše pod vplyvom tráum, ktoré poškodená prežila pri svojej rodine. Znalci sa tiež zhodli na tom, že poškodená nie je dostatočne silná a pretrváva riziko jej relapsu, neodporučili, aby sa zúčastňovala hlavných pojednávaní a podrobovala sa úkonom na súde, vrátane jej opakovaného výsluchu. Okrem toho, okresný súd poukázal aj na výpoveď svedkyne L. J. P., pracovníčky úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, že dňa 10.2.2017 poškodená kontaktovala úrad a v rámci dohodnutého stretnutia dňa 13.2.2017 uviedla, že pred hlavným pojednávaním, na ktorom vypovedala dňa 10.6.2016, na ňu rodičia tlačili, aby stiahla trestné oznámenie, zakazovali jej kontakt so starou matkou, ktorej nemohla ani zavolať. Vyjadrila sa tiež, že sa bojí vypovedať za prítomnosti rodičov, nechce, aby ju počuli vypovedať. Aj znalkyňa PhDr. Eva Sklenárová potvrdila, že v osobnosti poškodenej zistila znaky posttraumatickej stresovej poruchy kvôli prežitým udalostiam v domácom prostredí. V neprospech obžalovaných svedčia aj závery znalkyne z odboru psychológia PhDr. Evy Kitkovej, ktorá vykonala celkový rozbor ich osobností. O fyzickom útoku obžalovaného na poškodenú zo dňa 5.4.2015 svedčia okrem iných dôkazov aj znalecký posudok z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie chirurgia - traumatológia, ktorý vypracoval MUDr. Ľuboš Tomčovčík, PhD. Okresný súd vyhodnotil, že psychické zdravie poškodenej sa rozvinulo do posttraumatickej stresovej poruchy a vyvinul sa depresívne - úzkostný syndróm s dôsledkami, o ktorých je vyššie hovorené. Obžalovaní podľa názoru okresného súdu zaobchádzali s poškodenou tak, že jej spôsobovali telesné, ale najmä duševné bolesti, ktoré ovplyvnili jej obvyklý spôsob života a zanechali u nej psychické následky v tom, že sa jej vývin neuberal rozvojovým, ale regresným a sebapoškodujúcim smerom, že jej psychické zdravie sa rozvinulo do posttraumatickej stresovej poruchy a vyvinul sa depresívne - úzkostný syndróm s dôsledkami, o ktorých sa tiež vyjadrili znalci. Spôsob konania obžalovaných popísaný v skutkovej vete obžaloby bol teda

rozsiahlym a dôkladným dokazovaním objektivizovaný s výnimkou tou, že sa nepodarilo ustáliť časové obdobie, do ktorého konanie obžalovaných spadá. Ani konkrétny obsah konania obžalovaných a jeho následky, po opätovnom prehodnotení dôkazov a okolností prípadu, nesvedčia pre obžalobné tvrdenie, že obžalovaní spôsobili, akým ich súd uznal za vinných, konali voči poškodenej dlhodobo.

V konaní, ktoré napadnutému rozsudku predchádzalo okresný súd vzal do úvahy všetky rozhodné skutočnosti a nepochybil, keď na ich podklade uznal obžalovaných vinnými zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Tr. zák.

V odôvodnení napadnutého rozsudku sa okresný súd starostlivo zaoberal obhajobou obžalovaných a následne presvedčivo vysvetlil, prečo jej neuveril.

Krajský súd na základe vykonaného dokazovania dospel k rovnakému právnomu záveru ako okresný súd, že žalovaný skutok sa stal, je trestným činom tak, ako ho právne kvalifikoval okresný súd a spáchali ho obžalovaní. Obžalovaní aj podľa názoru krajského súdu usvedčuje z jeho spáchania výpoveď poškodenej, podporená znaleckými posudkami z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, z odboru psychológia v nadväznosti na výpovede znalcov z hlavných pojednávaní, výpovede zástupkyne opatrovníka poškodenej, svedkov J. P., mal. T. P., T. X. a iných, ako aj listinné dôkazy v tých častiach, na ktoré správne poukázal okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia.

V týchto dôkazoch neboli podľa názoru krajského súdu zistené také nedostatky, ktoré by spochybňovali ich hodnovernosť do takej miery, aby umožňovali aplikovať zásadu "in dubio pro reo" a oslobodiť obžalovaných spod skutku obžaloby.

Ani krajský súd už v tomto štádiu konania nepovažoval za potrebné znovu vypočúť poškodenú ohľadom skutočností, na ktoré poukazovali obžalovaní, pretože v predloženom spisovom materiáli a v zistenom skutkovom stave mal dostatočný podklad pre rozhodnutie o vine obžalovaných.

Znalkyňa MUDr. Ackermannová dostatočne a logicky vysvetlila, prečo poškodená inak hodnotila situácie zo žalovaného obdobia v prípravnom konaní a na hlavnom pojednávaní a neskôr aj v ich vzájomnej komunikácii. Takáto prezentácia, kedy sa poškodená začala sebaobviňovať a zľahčovať konanie obžalovaných je podľa znalkyne jedným z typických symptómov postraumatickej stresovej poruchy, kedy má jedinec ambivalentný postoj, t.j. sám seba vidí ako vinníka. Znalci sa tiež zhodli na tom, že poškodená nie je dostatočne silná a pretrváva riziko jej relapsu, neodporučili, aby sa zúčastňovala hlavných pojednávaní a podrobila sa úkonom na súde, vrátane jej opakovaného výsluchu. Okrem toho, okresný súd poukázal aj na výpoveď svedkyne L. J. P., pracovníčky úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, že dňa 10.2.2017 poškodená kontaktovala úrad a v rámci dohodnutého stretnutia dňa 13.2.2017 uviedla, že pred hlavným pojednávaním, na ktorom vypovedala dňa 10.6.2016, na ňu rodičia tlačili, aby stiahla trestné oznámenie, zakazovali jej kontakt so starou matkou, ktorej nemohla ani zavolať. Vyjadrila sa tiež, že sa bojí vypovedať za prítomnosti rodičov, nechce aby ju počuli vypovedať.

Pokiaľ obžalovaní v tomto smere argumentovali zistením, že poškodená nemala problém vypovedať proti nim v konaní o návrhu na určenie výživného, krajský súd poukazuje na to, že inú možnosť ako podať návrh na určenie výživného nemala a jej výpoveď bola nevyhnutná pre rozhodnutie a pre jej ďalšiu materiálnu, aj celkovú existenciu a budúcnosť.

Z rozsudku Okresného súdu Košice II sp. zn. 19Pc/60/2018 zo dňa 25.9.2018 (ktorý predložili práve obžalovaní) je zrejmé, že navrhovateľka - v tomto konaní poškodená sa odsťahovala zo spoločnej domácnosti od rodičov - v tomto konaní obžalovaných pre viaceré rodinné nezhody a narušené vzťahy. Obžalovaní jej odmietali platiť viac ako 123,52 eur, pretože sa odsťahovala k priateľovi, žije nemorálne, fajčí a mal by ju preto živiť jej priateľ. Boli ochotní prispievať jej na výživu maximálne 150 eur mesačne, "viacej ani cent". Ako bolo preukázané v civilnom konaní, poškodená bola nútená brigádovať a študovať len individuálnym spôsobom štúdia, keďže nemala dostatok prostriedkov na úhradu svojich nevyhnutných odôvodnených potrieb, rodičia odmietali akýkoľvek spôsob zmieru, aj dohody, aj počas konania o určenie výživného. Dokonca špekulatívne ponechali trvalý pobyt poškodenej u nich doma, aby na ňu mohla obžalovaná poberať prídavok na dieťa. Aj v tomto konaní sa preukázalo, že vzťahy medzi obžalovanými a poškodenu nie sú ani zďaleka urovnané a dobré, ako tvrdili obžalovaní v odvolaní a poškodená stále vníma ich vzťahy ako negatívne. Aj v čase rozhodovania súdu o určení výživného

pretrvávali pokusy obžalovaných o manipuláciu a trestanie poškodenej práve prostredníctvom výšky výživného.

Za tohto skutkového stavu by už ďalšie vypočutie poškodenej neprinieslo do konania žiadne nové zistenia a ani by zásadným spôsobom neovplyvnilo rozhodnutie o žalovanom skutku.

Pokiaľ ide o naplnenie jednotlivých znakov skutkovej podstaty zločinu týrania blízkej a zverenej osoby, krajský súd poukazuje na § 208 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., podľa ktorého kto týra blízku osobu alebo osobu, ktorá je v jeho starostlivosti alebo výchove, spôsobujúc jej fyzické utrpenie alebo psychické utrpenie bitím, kopaním, údermi, spôsobením rán a popálenín rôzneho druhu, ponižovaním, pohŕdavým zaobchádzaním, neustálym sledovaním, vyhrázaním, vyvolávaním strachu alebo stresu, násilnou izoláciou, citovým vydieraním alebo iným správaním, ktoré ohrozuje jej fyzické alebo psychické zdravie alebo obmedzuje jej bezpečnosť, potrestá sa odňatím slobody na tri roky až osem rokov.

Krajský súd neakceptoval obhajobu obžalovaných, že nekonali v úmysle týrať poškodenú, a že ju len prísnejšie usmerňovali a vychovávali, aby si "nezbabrala život" a v tejto súvislosti poukazuje na závery znalkyne MUDr. Ackermannovej, že ak by v danej veci išlo len o prísnu výchovu dieťaťa, udržiavali by sa určité hranice, akceptovali práva dieťaťa a jeho vývoj by prebiehal normálne. U poškodenej neprebíhal vývoj štandardne, o čom svedčia rôzne psychické dekompenzácie, ktoré sa epizodicky objavujú. Znalkyňa zdôraznila, že opakované sebevražedné pokusy patria medzi morbidne príznaky posttraumatickej stresovej poruchy, ktorá bola u poškodenej konštatovaná ešte v júni 2015. Tieto pokusy boli navyše pod vplyvom tráum, ktoré poškodená prežila pri svojej rodine.

Spôsob výchovy a usmerňovania poškodenej obžalovanými v danej veci naplnil všetky znaky skutkovej podstaty zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. Aj krajský súd má preukázané, že obžalovaní spôsobovali poškodenej fyzické, ale najmä psychické utrpenie tým, že ju bili, kopali, ponižovali ju, pohŕdavo s ňou zaobchádzali, vyhrážali sa jej a vyvolávali v nej strach a stres, násilne ju izolovali a citovo vydierali, v dôsledku čoho došlo k ovplyvneniu jej obvyklého spôsobu života a zanechaniu psychických následkov v tom, že sa jej vývin neuberal rozvojovým, ale regresným a sebapoškodzujúcim smerom, že jej psychické zdravie sa rozvinulo do posttraumatickej stresovej poruchy a vyvinul sa depresívne - úzkostný syndróm s dôsledkami, o ktorých sa tiež vyjadrili znalci.

Ak by bola výchova a usmerňovanie obžalovaných primerané, u poškodenej by to nevyvolalo vyššie zistené dôsledky, ktoré boli konštatované aj pri opakovaných vyšetreniach poškodenej znalcami. Obžaloba a uznanie viny neboli v predmetnej veci postavené výlučne na vnímaní a na názore poškodenej, že rodičia ju týrali. To, že poškodená objektívne vykazovala známky týrania ustálili opakovane znalci z odboru zdravotníctva a farmácia, odvetvie psychiatria, aj z odboru psychológia, na podklade podrobných odborných vyšetrení po zohľadnení všetkých relevantných skutočností. Navyše zistili, že poškodená nemá sklony ku skresľovaniu a zakrývaniu, lži skóre mala v norme bez tendencie ku klamanu.

Skutočnosť, že Dr. Gáľová, ani MUDr. Poledníková si nevšimli stopy po zraneniach poškodenej a tieto neboli viditeľné ani na fotografii, ktorú obžalovaní predložili v odvolacom konaní, nespochybuje vinu obžalovaných zo spáchania skutku uvedeného v napadnutom rozsudku do takej miery, aby umožňovala ich úplné oslobodenie. Neexistencia modrín, či iných viditeľných stôp po týraní práve v čase stretnutí a vyšetrení s týmito svedkyňami, nie je v rozpore s upravenou skutkovou vetou rozsudku, ani s príslušnými usvedčujúcimi dôkazmi.

Usvedčujúce dôkazy objektivizuje aj znalecký posudok znalkyne z odboru psychológia PhDr. Evy Kitkovej, ktorá vykonala celkový rozbor osobnosti obžalovaných. Obžalovaný je výbušný typ osobnosti s výrazným oslabením kontroly afektivity, prítomnej v jeho osobnosti ako fixnej osobnostnej charakteristiky. Nerešpektuje autority, podceňuje svoje konanie zvlášť v oblasti trestnoprávnej. Emócie a city používa tiež ako manipulatívne prostriedky v bežných životných situáciách, niekedy až fanaticky a to zhodne voči blízkym aj náhodným cudzím osobám. Má sklon preklasifikovať prežitú, zvlášť po dlhom časovom intervale výlučne vo svoj prospech. Sám konštatuje, že jeho povahové vlastnosti sa menili postupne pri uplatňovaní zásad z Biblie. Nepripúšťa žiaden iný názor, kritiku ani spochybňovanie jeho osobných postojov a názorov. Ich akékoľvek nerešpektovanie trestá. V osobnostnom profile ako dominantne prítomné psychopatické a sociopatické chytrakteristiky sú výrazne rizikové a potencujúce recidívu spoločensky neprijateľného, asociálneho konania. Ide o koherentnú a lucídnu osobnosť, v

plnom rozsahu je schopný vnímať vlastné správanie a toto si racionálne uvedomovať. Má sklon k masívnej manipulácii svojho okolia. Zaznamenala u neho markery malígnej agresivity, čo znamená, že nemá problém zaútočiť aj na chránenú osobu teda slabšieho, nerovnocenného partnera. Je násilnícky, agresívny typ osobnosti, extrémny si uvedomí, ale následne aj tie prekóduje. Obžalovaná nepripúšťa iný názor, kritiku ani spochybňovanie jej osobných názorov, ich nerešpektovanie trestá. Používa vulgárne nadávky, ponižujúce nadávky, bez rozmeru reálnej osobnej sebareflexie. Má sklon preklasifikovať prežitie, zvlášť v dlhom časovom intervale. Rovnako ako obžalovaný, má dominantne prítomné psychopatické a sociopatické charakteristiky, ktoré sú výrazne rizikové a potencujúce recidívu spoločensky neprijateľného, asociálneho konania. Sú u nej prítomné znaky benígnej agresie, ide o pohotovosť, ktorá má vrodenný pudový základ a slúži v osobnostnom prejave ako reaktívno - obranný mechanizmus v situáciách osobného ohrozenia. Je u nej zdiagnostikovaná aj zvýšená malígna (chorobná) symptomatológia pre agresivitu, čo znamená, že nemá problém zaútočiť aj na chránenú osobu, teda slabšieho, nerovnocenného partnera, obeť. Je dominantný, agresívny typ osobnosti. Extrémny si situačne uvedomí, ale následne aj tieto prekóduje.

Krajský súd neakceptoval ani námietku obžalovaných voči posudku PhDr. Kitkovej, nakoľko samotná znalkyňa sa pri svojom výsluchu vyjadrila, že vyšetrenie obžalovaných po výsluchu pred orgánmi činnými v trestnom konaní a v období, keď obžalovanej zomrela matka, nemohlo ovplyvniť výsledky znaleckých skúšok.

Krajský súd neakceptoval ani námietku zaujatosti voči konajúcej sudkyni, pretože obžalovaní ju nevzniesli bez meškania, len čo sa o nej dozvedeli v zmysle § 31 ods. 4 Tr. por. Skutočnosť, že obžalovaní sú Svedkovia Jehovovi bola konajúcej sudkyni známa v priebehu celého súdneho konania a obžalovaní jej prístup nenamietali ani v čase, keď ich uznala za vinných zo zločinu podľa § 208 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. d/ Tr. zák.

K odvolaniu prokurátora krajský súd uvádza, že v konaní neboli produkované také jednoznačné dôkazy, ktoré by preukazovali, že obžalovaní týrali poškodenú už od presne nezistenej doby roku 2012. Ani konkrétny obsah konania obžalovaných a jeho následky nesvedčia pre obžalobné tvrdenie, že obžalovaní spôsobom, akým ich súd uznal za vinných, konali voči poškodenej dlhodobo.

Podľa § 208 ods. 2 písm. d/ Tr. zák. účinného v čase spáchania skutku, odňatím slobody na 7 rokov až 15 rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený vo vyššie citovanom odseku 1 závažnejším spôsobom konania.

Podľa § 138 písm. b/ Tr. zák. závažnejším spôsobom konania sa rozumie páchanie trestného činu po dlhší čas.

Dlhším časom sa podľa ustálenej súdnej praxe rozumie časový úsek, ktorého dĺžka je ovplyvnená "intenzitou" trestného činu, t.j. závažnosťou trestného činu z hľadiska výšky zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Všeobecne pre všetky prípady nemožno vymedziť, aký čas sa považuje za dlhší. V prípade, ak pôjde o trestný čin s vyššou trestnou sadzbou, bude "dlhší čas" kratší, ako pri trestnom čine s nižšou trestnou sadzbou.

V preskúmanej veci sa obžalovaní mali podľa obžaloby a odvolania prokurátora dopúšťať týrania vlastnej dcéry od presne nezistenej doby roku 2012 až do 8.4.2015.

Prokurátor sa v tejto súvislosti odvolával na výpoveď poškodenej, že obžalovaní ju týrali dlhší čas - približne dva až tri roky a na závery znalcov, že k týraniu dochádzalo približne dva roky pred jej vyšetrením. Približný údaj 2 až 3 roky získaný od poškodenej, z ktorého len spodná hranica bola objektivizovaná znalcami, podľa názoru krajského súdu nepostačuje pre záver o naplnení kvalifikovanej skutkovej podstaty tak závažného zločinu, akým je týranie blízkej a zverenej osoby § 208 ods. 2 písm. d/ Tr. zák. (účinného v čase spáchania skutku v zmysle § 2 ods. 1 Tr. zák.), kde obžalovaným hrozí trest odňatia slobody s dolnou hranicou až 7 rokov.

V tomto smere (teda v otázke naplnenia kvalifikačného znaku zločinu týrania blízkej a zverenej osoby) v prospech obžalovaných vyznievajú výpovede lekárky poškodenej, ktorá ju ošetrovala od roku 1999 do konca roka 2014, MUDr. Márie Poledníkovej, učiteľiek poškodenej, aj školskej psychologičky Dr.

Ľubomíry Gállovej, ktoré si nevšimli na poškodenej viditeľné známky fyzického ani psychického násillia, ani týrania.

Ak si tieto svedkyne nevšimli u poškodenej nič zvláštne a pozoruhodné, intenzita týrania poškodenej obžalovanými v čase, o ktorom vypovedala poškodená a znalci nebola tak výrazná a závažná, aby umožňovala jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností uznať vinu obžalovaných aj podľa § 208 ods. 2 písm. d/ Tr. zák. a ustáliť tak konanie obžalovaných ako dlhodobé.

Pokiaľ ide o uložený trest, z obsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, že okresný súd pri určení druhu a jeho výmery vychádzal z odpisov registra trestov obžalovaných, z ich pracovných posudkov, z priestupkového spisu obžalovaného, zo správy o povesti obžalovaných, prihliadol na stupeň nebezpečnosti konania pre spoločnosť, na spôsob spáchania činu, jeho následok, zavinenie, na osoby obžalovaných, ich pomery a možnosť nápravy, skúmal aj prítomnosť príťažujúcich a poľahčujúcich okolností. Obžalovaným poľahčovalo, že pred spáchaním žalovaného skutku viedli riadny život (§ 36 písm. j/ Tr. zák.), príťažujúce okolnosti okresný súd nezistil. Z uvedených dôvodov okresný súd podľa § 38 ods. 3 Tr. zák. znížil hornú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby 3-8 rokov o 1/3 a pri určení trestu vychádzal z takto upravenej trestnej sadzby. Pri ukladaní trestu okresný súd zohľadnil aj zásadu, že trest má postihovať iba páchatel'a tak, aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby. Obžalovaní zabezpečujú výchovu maloletého syna Y., plne funkčné sú aj vzťahy so staršími dcérami a ich rodinami, sú bezúhonní a v tomto období už nemajú dosah na poškodenú, ktorá sa osamostatnila. Vezmúc do úvahy okolnosti prípadu, okresný súd vymeral obžalovaným rovnako trest odňatia slobody na spodnej hranici zákonom stanovenej trestnej sadzby v trvaní 3 roky, výkon ktorého im podmiennečne odložil, nakoľko má dôvodne za to, že na zabezpečenie ochrany spoločnosti a nápravu obžalovaných výkon trestu nie je nevyhnutný. Zároveň im obligatórne určil probačný dohľad nad obžalovanými a stanovil im skúšobnú dobu v trvaní 4 roky, ktorú svojou dĺžkou považuje za primeranú vymeranému trestu. Obom obžalovaným tiež uložil povinnosť podrobiť sa psychoterapii alebo zúčastniť sa na psychologickom poradenstve v priebehu skúšobnej doby. Takto uložený trest dostatočne zabezpečí ochranu spoločnosti pred obžalovanými, vytvorí podmienky na ich prevýchovu k tomu, aby do budúcnosti viedli riadny život, iných odradí od páchania trestných činov a v neposlednom rade je aj dostatočným vyjadrením morálneho odsúdenia obžalovaných spoločnosťou.

Pretože krajský súd sa stotožnil aj s takto uloženým trestom, zamietol odvolania obžalovaných a prokurátora a v ďalšom už len v podrobnostiach poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku, s ktorým sa v plnej miere stotožňuje.

To boli dôvody, pre ktoré krajský súd rozhodol v zmysle výrokovvej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.